

נמרוד מתן

על-פי

כְּמוֹ בְּרַנֵּר הִתֵּר אֶת יְרוּשָׁלַיִם בְּאֲבָרֵן דֶּרֶךְ
אֲבָל רַק מִפִּי יַחְזִק אֶל חֶפֶץ הוּא יִכַל לְהַפִּיק
אֶת הַחַזְיוֹן הַזֶּה אֶת הַהֲזִיָּה אֶת
הַדֶּרֶךְ

בְּסֻלְעִים

פִּי אֲדַל מִמֶּנּוּ מִפִּיק לִי

אֶת עֲמַל הַחַיִּים conte de fées

אֶת עֲמַל הַחַיִּים

נֹולְדִתִּי בְּחַג הַשְּׁבוּעוֹת

חִילִים אוֹסְטְרָלִים וְהוֹדִים הָקִיפוּ אֶת הַכְּנֶרֶת

בְּדַהֲרָה מְדוּדָה מִירוּשָׁלַיִם

וְאֲנִי יִלְדָּה

פַּעַם בְּטַבְרִיָּה הִיתָה נַעֲרָה שֶׁהִתְאַהֲבָה בְּעַרְבֵי וְהִסְתִּירָה הַדָּבָר מֵאֲבִיהָ

עַד שֶׁבָּא הָעַרְבִי לִילָּה אַחַד וְחָטַף אוֹתָהּ עַל סוּסוֹ אֶל הַהָרִים

עָלָה חֲכָם בְּאִשִּׁי אֲבוּלְעָאפִיָּה דוֹדִי אֶל הָהָר אֶל בֵּית הַשִּׁיחַ אֲבִי הָעַרְבִי

וְנִדְבַר אִתּוֹ בְּשִׁקֵּט

לְהַחְזִיר אֶת הַנַּעֲרָה וְאֲבִיהָ שָׁלַח אוֹתָהּ לְפָרִיז לְהַשְׁכִּיחַ אֶת הַמְּאָרְעוֹת

בְּלֵילוֹת הַחַמִּים יִשְׁנֶנּוּ עַל הַגְּגוֹת וְדוֹדֵי הָאֵהוֹב מְאִיר שְׂדֵבֶר בִּימֵים עַל לְבוֹ שֶׁל

אֲחִיו שִׁיתִיר לִי

לְלַמֵּד בְּפָרִיז וְשֹׁנְרִצַּח ב־1929 בְּצִפְת בְּדַקִּירַת סַכִּין בְּפָנָיו

הָיָה מְשׁוֹטֵט עַל הַסַּפִּים

וְהַשְׁכֵּנִים קוֹרְאִים: יָא חוּוּאג'ה מְאִיר אַרְג'ע

וְסִבְתִּי מֵהֶסֶה אוֹתָם: אִין לְהַעִיר סְהַרוֹרִי בְּשִׁנְתוֹ.

על-פי תהום בקיץ 1937

אני ובעלי עו"ד יוסף ממון

עָלִיו הַשָּׁלוֹם (בְּאָבִיב 1974 עוֹד הַסְּפָקָתִי וְאֲנִי יֵלֵךְ
 לְנִשֵּׁק אֶת סָבִי עַל זִפִּים
 לְבָנִים נוֹדְפִים
 רֵיחַ אָבוֹד וְאָבִי אוֹמֵר: הוּא הִיָּה קָשָׁה וּמְפָנֵק כְּמוֹ תִּינוֹק
 וְאֲנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת חֵבֵר שְׁלֵה, לְהִבִּין אוֹתָהּ, גַּם אֶת הַשִּׁירִים)
 נִסְעָנוּ לְבַקֵּר אֶת חֲסַן שְׁכָרִי רֹאשׁ הָעִיר חִיפָה
 שֶׁהָיָה בְּנַפֶּשׁ לֹא בְּבִירוֹת הַהוֹמָה לֹא בְּזַחְלָה
 אֶלָּא בְּגִזִּין בּוֹא
 עִם הָרְנוּ הַחֲדָשָׁה קַח-נָא אֶת אַבְרָהָם,
 אֶת מְזֻכֵּר רֹאשׁ הָעִיר, אֲשֶׁר לֹא יָדַע לְנַהֵג
 וְאֶת הַנְּשִׁים

[בְּדָרָךְ]

מִצַּד זֶה הַיָּם
 וּמִצַּד זֶה שְׂמָמָה
 בְּנֵאקוֹרָה כְּנִתִּינִים צְרָפְתִּים הַמְּשַׁכְּנוּ לְלֹא עֲצִירָה
 וּבְצַד הַדָּרָךְ
 מְנַגֵּד
 הַיָּם
 פְּרֻדְסִים גְּנוֹת יָרֵק תְּעֵלוֹת מִיָּם סְכוֹת גְּפָנִים
 שֵׁם
 חֲנִינוּ שְׁתִּינוּ
 מִיָּם מְכָרִי חֶרֶס וְקָפָה
 וְנִתְּנוּ לָנוּ סִימְנֵי דָרָךְ:
 קִצֵּת לְפָנֵי צִידוֹן דָּרָךְ צְדָדִית לֹא סְלוּלָה
 תְּעֵלָה אֶל הָהָר אֶל גִּזִּין
 וְהַדָּרָךְ הִלְכָה וּגְבָהָה וְאָבְדָה וְתַהוֹם
 נִפְעָרָה לְצִדָּה
 גִּזְרֵי כְּבִיר
 וְיוֹסֵף
 שְׂאֵת הַמְּכוֹנִית קִבֵּל בְּמִקוֹם
 שְׂכָר טְרַחָה נִבְעַת

Vertiges

התהום מושכת אותי אליה

שיר

הנשים

להשכיח את התהום באה מנוחה

ליגע ומרגוע לעמל

נפתחה הדרך אל המישור הגדול פאתי ג'זין

אז אמר יוסף: אני בלבנון לא אנהג עוד.

בין בתים קטנים ועצי פרי

רחבה גדולה מוצלת

ולגיון גברים מפל המזרח הקרוב

ובליל לשונות נפלא

אמרנו: כאן

בגן הזה גם אנו כאן

עתה

ערבית כבדה עיראקית, ערבית מצעצעת מצרית

(מדרגות אנו אומרים דרג' והם סלאלה)

ערבית סעודית, והערבית שלנו ערבית המזרח

על השלחנות אגוזים ירקים שעוד לא הבשילו

ושקדים ירקים (את טבעת הזהב של סבי שמצאתי תחת עץ-השקד בבית בחיפה

ב-1977 בקשה אמי שאסתיר שלא לעורר את המתים ואבי במלואים)

ואז כבחלום

בא הלילה בא היום

קרא יוסף לנהג שיקח אותנו לזחלה.

ב-Hôtel de Paris הושם לנו

שלחן בתוך הנחל ואנו יושבים על המים

לאכל לפנה, זיתים וירקות

ויוסף ואברהם נפנו לשחק טריק-טראק

על המים מן המים

אל החר הגבוה הר

הארזים

הַדֶּרֶךְ קִשָּׁה וּמִפְתָּלֶת כְּמוֹ מִדְּרָגוֹת לּוּלְיָנִיּוֹת
 וּבְחֻצֵי הַדֶּרֶךְ בְּצִהָרִים נִעְצָר הַנְּהַג תַּחַת מְעַרְת קִדִּישָׁא
 הַשְּׂבִיל אֶל הַמְּעָרָה צָר עוֹלָיִם בְּטוֹר
 וַיּוֹסֶף אֹמֵר: אֲנִי נִשְׁאָר
 אֲנִי מוֹתֵר עַל מְעַרְת קִדִּישָׁא
 וְהַמְּעָרָה גְרוֹת טְפָה אַחַר טְפָה
 גַּר עוֹלָה מִן הַרְצָפָה
 לְגַר יוֹרֵד מִן הַתְּקָרָה בְּחֻזְרָה
 אֲחֻזְנוּ יָד בְּיָד
 וַיּוֹסֶף
 לְיַד הַמְּכֻנִּית הַחֹנָה:
 טוֹב שְׁלֹא בָאתִי לַמְּעָרָה.

ב- cèdres Hôtel des- בית הַקֶּפֶה הַגָּדוֹל
 légion étrangère- מֵה- רוֹחֵשׁ חִילָיִם
 מְדָרוֹם אֶלְג'רִיָּה, מִסְהָרָה, מֵהַרוֹמָנִים הַגָּדוֹלִים
 וַיּוֹסֶף נִקְרָא בְּטִלְפוֹן לְעֶרֶךְ חוּזָה גָּדוֹל
 וְנִסַּע עִם הַנְּהַג לְבִירוֹת.

[בְּבֵית־הַקֶּפֶה בְּלִילָה]

עַם אַבְרָהָם וְצַפּוֹרָה שְׁמַעְתִּי
 "Rosalie est Partie"

וְאַבְרָהָם אִישׁ לֹא גְבוּהָ, לֹא רְזָה
 וְהִנֵּה עוֹמֵד מוֹלִי קָצִין עֲטוּר־חֻזָּה

פָּנָיו הָאֲדָמוֹת לַחֹת
 מְגַלְחוֹת

וּבְעֵינָיִם דְּלוֹקוֹת הוּא שׂוֹאֵל:
 allez-vous me donner cette danse, madame (לֹא מִדְּמוּאֵזֶל)

השבת: לא, איני רוקנת
והוא פנה משם – לחיו יוקנת

ויוסף בבירות

(רד, חזר, קוראים בני
בשנתם)

[לבנון]

מלבנון גודדים גודדים ילדים
ילדים יורדים
לארץ החוף
ארבי-שער ורכי-שפה
ואני צמא בין הפרדסים והגנות הפרוצות:
נולדתי בירושלים לפני מלחמה שהרגה
את רצף הדורות
ממשטר למשטר (עו"ד, משוררים, פוליטיקאים,
כלם בלע היים)
ואני ואמי בהאפלה במטה הגדולה
הרחבה והנה באביב
אבי בא
מאפריקה
זקנו פרא
הביתה אל הטרחה אל עמל החיים
והמנוחה אל הקריעה הגדולה
אל השירה
(בקיץ 2006 הוא נאלם
מול קולות השוטרים הצבאיים העומדים בדלת
הבית בירושלים לקחת את אחי הקטן ללבנון
ואחי נמלט על הגגות
אל היים
אל הלילה)